

SAKSFRAMLEGG

Sakshandsamar: Ragnhild Lønningdal	Arkivkode: FA-S11, TI-&18
Arkivsaksnr: 18/630	Løpenr: 21/7421
Sakstype: Politisk sak	

SAKSGANG

Styre, utval, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Naturutvalet	05.10.2021	023/2021
Kommunestyret	21.10.2021	099/2021

Uttale til BKK sin søknad om senking av HRV i Øvsta og Nedsta Dukavatnet Endring i manøvreringsreglementet til Samnangervassdraget

21.10.2021 Kommunestyret:

Handsaming i møtet:

Tilleggspunkt til framlegg frå Rådmann, foreslått av Gunn Østvik Petersen, Arbeiderpartiet
Dammane ligg i eit mykje nytta turområde, og det er viktig at nye tiltak ikkje får negativ konsekvens for natur og dammane sin kulturhistoriske verdi. Tiltak må utførast på ein slik måte, som ikkje vil verka skjemmande.

Justering av rådmannen sitt framlegg, foreslått av Øyvind Strømmen, Miljøpartiet Dei GrøneBygdalista

Samnanger kommune meiner søknaden om senking av høgste regulerte vasstand (HRV) for Øvsta og Nedsta Dukavatnet er tilstrekkeleg utgreidd for aktuelle tema, men me saknar ei vurdering av om det er mogleg med aktiv revegetering med stadeigne artar i delar av strandsona. Samnanger kommune meiner slike avbøtande tiltak vil vera ein klår fordel.

Samnanger kommune har ingen vesentlege meknadar til konsekvensvurderingane som er gjort, og støttar konklusjonen om at HRV bør senkast framfor å setja i gong ei full oppgradering av dammane.

Sekundært tilleggsframlegg til naturutvalet sitt framlegg, foreslått av Øyvind Strømmen, Miljøpartiet Dei GrøneBygdalista

Dersom søknaden frå BKK likevel vert innvliga, meiner Samnanger kommune at det må gjennomførast ei vurdering av aktiv revegetering med stadeigne artar for delar av strandsona. Me ber NVE krevja ei vurdering av dette frå BKK, og meiner at det vil ei føremon med eit slikt avbøtande tiltak.

Tillegg til vedtaket i Naturutvalget., foreslått av Karl Bård Kollbotn, Framstegspartiet

Dersom BKK allikevel får tillatelse om redusert vannstand, ber Samnanger kommune NVE om å krevja ei aktiv revegetering med stadeigne artar, for delar av strandsona.

Øyvind Strømmen (MDG) sette fram følgjande framlegg til vedtak:

"Samnanger kommune meiner søknaden om senking av høgste regulerte vasstand (HRV) for Øvsta og Nedsta Dukavatnet er tilstrekkeleg utgreidd for aktuelle tema, men me saknar ei vurdering av om det er mogleg med aktiv revegetering med stadeigne artar i delar av strandsona. Samnanger kommune meiner slike avbøtande tiltak vil vera ein klår fordel.

Samnanger kommune har ingen vesentlege meknadar til konsekvensvurderingane som er gjort, og støttar konklusjonen om at HRV bør senkast framfor å setja i gong ei full oppgradering av dammane".

Dette framlegget var ei justering av rådmannen sitt framlegg som vart lagt fram for naturutvalet då saka vart handsama i møtet 05.10.2021.

Gunn Østvik Petersen (Ap) sette fram følgjande framlegg til vedtak i saka:

"Dammane ligg i eit mykje nytta turområde, og det er viktig at nye tiltak ikkje får negativ konsekvens for natur og dammane sin kulturhistoriske verdi. Tiltak må utførast på ein slik måte, som ikkje vil verka skjemmaende".

Framlegget frå Petersen vart definert som eit tilleggspunkt.

Ordførar Knut Harald Frøland (BI) bad om eit gruppemøte.

Etter gruppemøte sette Karl B. Kollbotn (FrP) fram følgjande framlegg til vedtak:

"Dersom BKK allikevel får tillatelse om redusert vannstand, ber Samnanger kommune NVE om å krevja ei aktiv revegetering med stadeigne artar, for delar av strandsona".

Dette var eit tilleggspunkt til naturutvalet sitt vedtaksforslag.

Øyvind Strømmen (MDG) trekte framlegget som han sette fram tidlegare i møtet og sette fram eit nytt framlegg.

"Dersom søknaden frå BKK likevel vert innvliga, meiner Samnanger kommune at det må gjennomførast ei vurdering av aktiv revegetering med stadeigne artar for delar av strandsona. Me ber NVE krevja ei vurdering av dette frå BKK, og meiner at det vil ei føremon med eit slikt avbøtande tiltak".

Det vart røysta i tre rundar i denne saka.

Først vart det røysta over om framlegget til vedtak frå Kollbotn skulle vera med som eit tilleggspunkt til naturutvalet sitt vedtaksforslag. Dette vart samrøystes vedteke.

Deretter vart naturutvalet sitt framlegg, inkludert tillegget frå Kollbotn, sett oppimot Strømmen sitt framlegg til vedtak.

Resultatet av denne røystinga vart som følgjer:

For Strømmen sitt framlegg til vedtak	For naturutvalet sitt framlegg til vedtak inkludert tillegg frå Kollbotn.
Gunn Østvik Petersen (Ap)	Knut Harald Frøland (BI)
Shirin Kvarnes Khadoor (Ap)	Solveig Vassenden (BI)
Harald Boge (Ap)	Øyvind Steinsland (BI)
Øyvind Strømmen (MDG)	Lena Tveit (BI)
Oskar Røen (MDG)	Anja Elisabeth Gjerde Markhus (BI)
Ove Totland (BI)	Dag Nydal (BI)
Martin Haugen (BI)	Alfred Trengereid (Ap)
Arild Røen (H)	Gunn Totland Moss (Krf)
Øyvind Røen (Sp)	Karl B. Kollbotn (FrP)

	Linda H. Kollbotn (FrP)
	Odd Arne Haga (Frp)
	Magnus Erdal (Sp)
Totalt: 9 røyster	Totalt: 13 røyster

Deretter vart det røysta for eller imot framlegg til vedtak frå Petersen.

Dette vart samrøystes vedteke.

Kommunestyret vedtok vedtaksframlegget frå naturutvalet inkludert tillegga frå Kollbotn og Petersen.

Administrasjonen fekk i oppdrag å ta språkvask og naudsynte endringar. Dette er gjort i samarbeid med varaordførar.

KS- 099/2021 Vedtak:

Samnanger kommune seier nei til søknaden frå BKK om å endra manøvreringsreglementet for Samnangervassdraget slik at HRV i Øvsta og Nedsta Dukavatnet vert lågare.

Samnanger kommune oppfordrar i staden BKK til å oppgradera dammane på ein slik måte at eksisterande estetikk og utsjånad vert tekne vare på. Damanlegga ved Dukavatna er eit verdifullt industrikulturminne som må sikrast for framtida. Dei ligg dessutan i eit mykje nytta turområde, og det er difor særleg viktig at vedlikehald og forsterking av dammane, eller andre tiltak, ikkje har negative konsekvensar for kulturhistoria og naturen her.

Dersom BKK likevel får løyve til å redusera vasstanden i Dukavatna, ber Samnanger kommune NVE om å krevja ei aktiv revegetering med stadeigne artar i delar av strandsona. Elles må dei same krava til å ta vare på natur og kulturminne gjelda i dette tilfellet òg.

05.10.2021 Naturutvalet:

Handsaming i møtet:

Uttale til BKK sin søknad om senking av HRV i Øvste og Nedste Dukavatn, foreslått av Monica Tjønnå, Senterpartiet

Samnanger kommune seier nei til omsøkte endringar i manøvreringsreglementet til Samnangervassdraget slik det ligg føre.

Samnanger kommune oppfordrar at BKK må vedlikehalda eksisterande dammar. Det er då svært viktig at dammane sin kulturhistoriske verdien vert ivaretatt, og ved vedlikehald og forsterkning ivaretar eksisterande estetikk og utsjånad. Dammane ved Øvre og Nedre Dukavatn ligg i eit mykje nytta turområde, og det er då viktig at verdien anlegget representerer som industrikulturminne vert ivaretatt.

Monica Tjønnå (Sp) sette fram følgjande framlegg til vedtak på vegne av seg og Gunn Østvik Petersen (A):

"Samnanger kommune seier nei til omsøkte endringar i manøvreringsreglementet til Samnangervassdraget slik det ligg føre.

Samnanger kommune oppfordrar at BKK må vedlikehalda eksisterande dammar. Det er då svært viktig at dammane sin kulturhistoriske verdien vert ivaretatt, og ved vedlikehald og forsterkning ivaretar eksisterande estetikk og utsjånad. Dammane ved Øvre og Nedre Dukavatn ligg i eit mykje nytta turområde, og det er då viktig at verdien anlegget representerer som industrikulturminne vert

ivaretatt."

Rådmannen sitt framlegg og framlegget frå Tjønna og Petersen vart sett imot kvarandre.

Resultatet av røystinga var som følger:

For rådmannen sitt framlegg:	For Tjønna og Petersen sitt framlegg:
Ove Totland (Bl)	Monica Tjønna (Sp)
Oskar Røen (MDG)	Gunn Østvik Petersen (A)
	Linda H. Kollbotn (Frp)
	Karl B. Kollbotn (Frp)
	Håvard Tvedterås (Frp)
	Anja Elisabeth Gjerde Markhus (Bl)
Totalt: 2 røyster	Totalt: 6 røyster

Framlegget frå Tjønna og Petersen var vedteke med 6 mot 2 røyster.

NAT- 023/2021 Vedtak:

Samnanger kommune seier nei til omsøkte endringar i manøvreringsreglementet til Samnangervassdraget slik det ligg føre.

Samnanger kommune oppfordrar at BKK må vedlikehalda eksisterande dammar. Det er då svært viktig at dammane sin kulturhistoriske verdien vert ivaretatt, og ved vedlikehald og forsterkning ivaretar eksisterande estetikk og utsjånad. Dammane ved Øvre og Nedre Dukavatn ligg i eit mykje nytta turområde, og det er då viktig at verdien anlegget representerer som industrikulturminne vert ivaretatt.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Samnanger kommune meiner søknaden om senking av høgste regulerte vassstand (HRV) for Øvsta og Nedsta dukavatnet er tilstrekkeleg utgreidd for aktuelle tema, men me saknar ei vurdering av om det er mogleg/aktuelt med ei aktiv revegetering med stadeigne artar, for delar av strandsona. Me ber NVE om å krevja ei vurdering av dette frå BKK, og eventuelt vidare krevja dette som eit avbøtande tiltak. Me har ingen vesentlege meknadar til konsekvensvurderingane som er gjort, og støttar konklusjonen om at HRV bør senkast framfor å setja i gong ei full oppgradering av dammane.

Dokument som er vedlagt:

Søknad om senking av HRV i Øvsta og Nedsta Dukavatnet - BKK - redusert filstorleik 2

Dokument som ikkje er vedlagt:

Søknadsdokumentet i original filstorleik kan lastast ned her:

<https://www.nve.no/konsesjon/konsesjonssaker/konsesjonssak?id=8654&type=V-1>

Kva saka gjeld:

BKK Produksjon AS søker om å endre manøvreringsreglementet for Samnangervassdraget ved å senke høgste regulerte vassstand (HRV) i Øvsta- og Nedsta Dukavatnet med høvesvis 1,7 m og 1,6 m. Bakgrunn for søknaden er å oppnå tilfredstillande stabilitet til desse eldre dammane, utan å gjennomføre store inngrep og kostnadskrevjande tiltak.

Gjennom revurdering av dammane er det vist at dammane er ustabile i forhold til reglane i damsikkerhetsforskrifta. Oppgradering av dammane for å oppretthalde gjeldande høgste reguleringsgrenser vil vere eit krevjande og kostbart tiltak som vil ha dårleg samfunnsnytte. Krav til stabilitet til dammane kan løysast ved å senke HRV, ved å fjerne delar av dagens overløpskonstruksjon og etablere nytt permanent overløp på lågare nivå. Utover dette vil ikkje dammane verte endra i utsjånad eller funksjon.

Øvsta- og Nedsta Dukavatnet er reguleringsmagasin til Kvittingen kraftverk. Drifta av kraftverka i vassdraget vil ikkje bli endra som følge av det omsøkte tiltaket, men kraftproduksjonen vil gå ned

med i snitt 1 GWh/år. Tiltaket er kostnadsrekna til totalt 3 – 5 mill kr for begge dammane. Dersom gjeldande reguleringsgrenser skal verte oppretthaldne vil dette koste i storleiken 35 mill kr for begge dammane. For dei aktuelle tema har søknaden konkludert med svært små eller ubetydelege konsekvensar.

Figur 1. Oversiktskart over reguleringane i Samnangervassdraget.

Vurderingar og konsekvensar:

Historikk henta frå søknaden:

«Dammane er bygde på 1930 talet. Før reguleringa i Svartavatnet vart auka i 1983 og Kvittingen kraftverk vart bygd, utgjorde reguleringa i Dukavatnet ein betydeleg del av reguleringane til kraftverka i Samnanger. Etter bygginga av Kvittingen kraftverk og auka regulering i Svartavatnet, er reguleringa av Dukavatna ikkje like viktig som tidlegare, då det er god reguleringsevne i Svartavatnet.

Det vart gjennomført revurdering av dammane i 1997, og det viste seg då at dammane ikkje var stabile i forhold til islast. I perioden 2000 – dd har det vore praktisert at høgste regulerte vasstand (HRV) i perioden 1. desember til 1. juni skal vere hhv 1,70 m lågare enn HRV for Øvsta Dukavatnet og 1,60 m lågare enn HRV for Nedsta Dukavatnet. Dette vart løyst ved at det vart laga ei utsparring i overløpet og satt inn eit bjelkestengsel i kvar av dammane som er tatt vekk i vinterperioden. Det vart søkt om endring av manøvreringsreglement i 2000/2001, men denne søknaden vart seinare trekt, då vintervasstand vart gitt som ei mellombels forordning. Det vart i tillegg gjort mindre opprustningsarbeid på dammane. Spesielt utmeisling og innlegging av nye fuger på oppstrømsside av dammane. Desse tiltaka vart gjennomført i 2001.

I 2005 (ref. NVE 05.08.2005) vart dammane plassert i brotkonsekvensklasse 1. Tidlegare var dei plassert i brotkonsekvensklasse 2. I 2006 vart det søkt om forlenga prøveordning med senka vintervasstand (NVE 200100262-9 ktd/ehy) og det vart gitt løyve til 10 års forlenga prøveordning til 2016. I 2016 vart det gitt ytterlegare forlenging av ordninga med senka vintervasstand til ny revurdering var gjennomført. Siste revurdering vart gjennomført i 2017 og rapport sendt NVE

04.09.2017. Revurderingsrapport vart godkjent av NVE 04.06.2018 (NVE ref 201602075-4)
Godkjenninga vart gjort med vilkår:

Innen 31.12.2018 skal NVE ha tilsendt forslag til løysning for fornying av dammene sammen med forslag til fremdriftsplan for teknisk plan og gjennomføring av aktuelle tiltak

Forslag til tiltak vart sendt NVE 05.02.2019 - (BKK ref 12159836) og denne søknaden om endring av manøvreringsreglement er første del av forslag til tiltak/gjennomføring av tiltak. Det er forventa at søknad og handsaming av søknaden vil kunne vere ferdig handsama i løpet av 2021. Etter dette vil det bli utarbeida teknisk plan, og fysiske tiltak på dammen vil kunne verte gjennomført sommaren 2022. Inntil tiltaka er gjennomført vil dagens vinter HRV vere gjeldande for heile året.»

Konsekvensane av endra manøvreringsreglement er oppsummert i denne tabellen henta frå søknaden s. 3:

Tema	Konsekvens
Hydrologi	Ingen
Vasstemperatur og isforhold	Ingen
Grunnvatn	Ingen
Ras, flaum og erosjon	Ingen
Raudlistearter	Ingen
Terrestrisk miljø	Ingen
Fisk og ferskvassbiologi	Ubetydeleg
Landskap	Liten negativ til ubetydeleg
Kulturminne og kulturmiljø	Ingen
Jord- og skogressursar	Ingen
Ferskvassressursar	Ingen
Brukarinteresser	Liten negativ
Samfunnsmessige verknader	Ingen
Samla vurdering	Ubetydeleg

Me har ingen meknadar til konsekvensvurderingane som er gjort, og støttar konklusjonen om at HRV bør senkast framfor å setja i gong ei full oppgradering av dammane, med den kostnaden og dei inngrepa det ville ført med seg. Me etterlyser likevel ei vurderinga av avbøtande tiltak, til dømes aktiv revegetering av strandsona med stadeigne artar, eventuelt på utvalde stader. Det er i søknaden opplyst om at overskotsmasse frå endring av overløpet vil verta plassert «i terrenget/inn i magasina». Det er ikkje opplyst kva type masse det er snakk om, eller kor mykje.